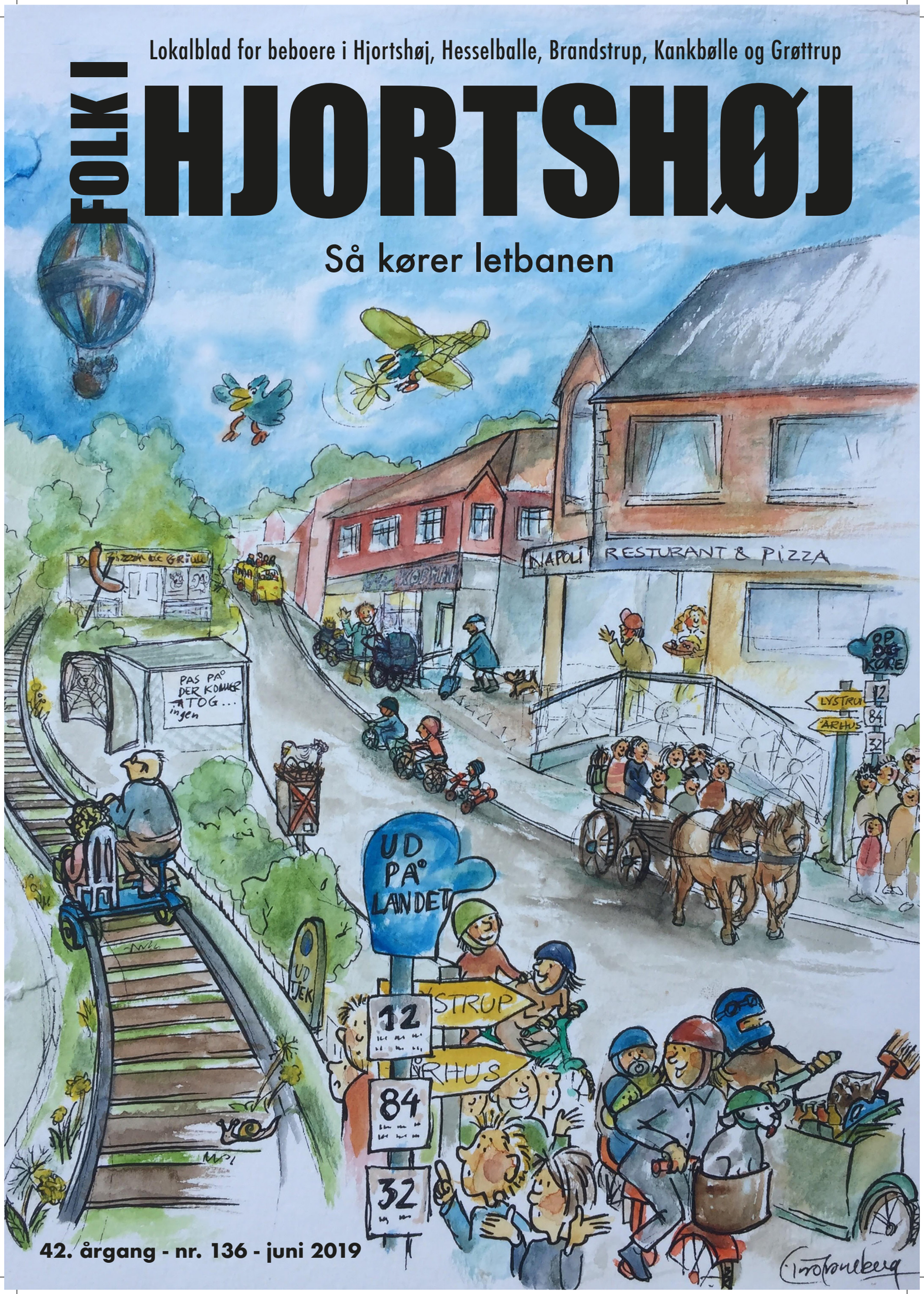
Lokalblad for beboere i Hjortshøj, Hesselballe, Brandstrup, Kankbølle og Grøttrup

FOLK I HJORTSHØJ

Så kører letbanen

42. årgang - nr. 136 - juni 2019

FIH_136.indd 1 13/05/2019 18.26

Har du en anledning?
- så hejser vi flaget

BESTIL EN FLAGALLÉ
Smedebakken: 300 kr.
Hele byen: 700 kr.

Ta' kontakt til:
Anders Bach - tlf.: 86 22 39 88
Martin Jensen - tlf.: 86 22 52 24

RISHØJGÅRD
FARMSHOP

Årstidens frugt & grønt
Blomster
Slik uden tilsætningsstoffer
Helsekost
Dyrefoder - også økologisk

Mejlbyvej 136, 8250 Egå
Tlf. 86 22 01 66

Priess

EL-SERVICE
Aut. El-installatør
Rasmus Priess

Sæt Priess på el

REPARATION
NYBYGNING
OMBYGNING
EDB ANLÆG
ANTENNEANLÆG
AUTOMATIK
BELYSNING
EL-TAVLER

Øster Kringelvej 15B – 8250 Egå
86 22 60 31

Grønt lys i byrådet, men stadig brug for penge

Multihuset

Af Bjarne S. Bendtsen

Den 3. april godkendte et enigt Aarhus Byråd indstillingen om etablering af et Multihus, og vejen er nu banet for at det kan blive til virkelighed.

Af Bestyrelserne for Fonden og Støtteforeningen bag Multihus Hjortshøj

Betyder byrådets godkendelse så, at første spadestik til byggeriet snart tages? Det korte svar er nej – ikke endnu. På baggrund af byrådets endelige bevilling af kommunale midler til byggeriet kunne fondsbestyrelsen bag Multihuset i begyndelsen af maj igangsætte udbudsprocessen, hvor en række udvalgte entreprenørselskaber får mulighed for byde på opgaven med at udforme huset.

Udbud af et byggeri af denne størrelse er omfattende og består af mere end 260 siders udbudsdokumenter om alt fra krav til funktioner og størrelse på rum, lydisolering af det enkelte rum, type af håndtørrer på toiletterne, opstregning af hallen, hvordan vi sikrer en sikker skolevej... og en masse andre forhold. Udbudsfasen munder ud i, at ét af entreprenørselskaberne kåres som vinder, og den endelige kontrakt indgås. Her efter planlægges selve byggeriet, og området, hvor huset skal ligge, gøres klar.

Det er stadig vigtigt, at hele byen bakker op om Multihuset, da vi indtil nu er nået op på 1,7 mio. kr. ud af de 2,1 mio. kr. som Hjortshøj selv skal skaffe. Anlægsbudgettet er på hele 28,5 mio. kr.
Læs mere om planerne og alle de forskellige initiativer og begivenheder, hvor man kan give sin støtte: multihushjortshøj.dk.

Støtteforeningens tidsplan

Slut 2019:
Første spadestik til ny p-plads

Forår 2020:
Byggeriet begynder

Start 2021:
Klar til indflytning

Indhold

Multihuset vedtaget
side 2

Redaktørens kommentar
side 3

Nyt fra redaktionen
side 3

Letbanen
side 4

Østergårdshaven
side 5

Sommerfugle i byen
side 8

Kom Fanden?
side 11

Håndarbejdshuset
side 12

Østjylland mod tyskerne
side 14

Festival på skolen
side 15

Det sker
bagsiden

FIH_136.indd 2 13/05/2019 18.26

FOLK I HJORTSHØJ
Lokalblad for beboere i Hjortshøj, Hesselballe, Brandstrup, Kankbølle og Grøttrup

REDAKTIONEN

Jesper Odde Madsen
Ansvarshavende redaktør
Tlf. 40 40 37 32

Jes Lemming
Tlf. 22 51 82 54

Lars Bødker Smitt
Tlf. 86 22 83 46

Kurt Elmstrøm
Økonomi
Tlf. 86 22 55 14

Poul Nyholm
Fotograf
Tlf. 26 70 60 44

Søren Torp Nielsen
Lay-out
Tlf. 29 21 06 28

Ina Marie Graneberg
Mikkel Stubbe Teglbjærg
Illustratorer

BLADET UDGIVES AF HJORTSHØJ LANDSBYFORUM

Oplag: 1800
Tryk: LaserTryk, Århus N

Artikler, billeder og annoncer sendes til:

Kurt Elmstrøm
Mail: kurtelmstroem@mail.dk

FORSIDEN
Ina Marie Graneberg

HJEMMESIDE
www.hjortshoj.dk

INFOFOLDER OM HJORTSHØJ TIL NYE BEBOERE

Hanna Rasmussen
Tlf. 86 22 02 84

ANNONCER

Økonomi: Kurt Elmstrøm

ANNONCEPRISER

Pris pr. annonce pr. nummer
1/12 side: 280,-
2/12 side: 550,-
3/12 side (en række): 725,-
4/12 side (1 lodret spalte): 880,-
6/12 side (1/2 side): 1100,-
8/12 side (2/3 side): 1225,-
9/12 side (3/4 side): 1275,-
Hel side: 1300,-

Bladet udkommer 4 gange årligt,
omkring 15.3, 15.6, 15.9 og 15.12

DEADLINE for næste blad er d. 15. august 2019

Mail til redaktionen sendes til:
Lars Bødker Smitt
8530lasu@gmail.com

Limen der binder byen sammen

Redaktørens kommentar

Mange taler om Hjortshøj som det modsatte af en soveby - en aktiv og levende by. Men da vi for et par år siden tog pulsen på byen via et spørgeskema, viste det sig, at kun en lille del af beboerne arbejder som frivillige i diverse aktiviteter.

Alligevel sker der en masse, der dukker hele tiden nye aktiviteter op, og de gamle pop'er up år efter år. Mangler man hjælp, lokaler eller penge til sin idé, er der altid nogen, der ved hvordan det kan klares. Det er sikkert fordi de fleste her er hjælpsomme – men det er også fordi der findes en usynlig lim, der på organisk vis binder det hele sammen: Landsbyliv.

Men Landsbyliv er ikke en flok mennesker, der suser rundt og laver aktiviteter hele tiden. Foreningen er derimod hele byens jordemoder, som er med til at støtte nye initiativer, fx ved at bringe folk sammen eller finde penge.

Har man en god idé, kan man henvende sig til Landsbyliv og få hjælp, men i selve projektet skal man selv gøre arbejdet. På den måde kom der fx gang i Fikseværkstedet og forårets teaterprojekt. Landsbyliv sørger også for at der kommer årstidsfester og for at nogen slår græsset ved Byparken.

Fantastisk Fredag startede via et samarbejde mellem Landsbyliv og Vimby, og det var da også Landsbyliv, der i sin tid stiftede Vimby-fonden. Andre eksempler er Landsbyens Genbrugs og Håndarbejdshuset i Hjortshøj.

Til slut lige det spørgsmål, som ikke kan bevares for ofte: Hvad er forskellen på Landsbyforum og Landsbyliv?

Landsbyforum *er Århus Kommunes Fællesråd for Hjortshøj* og høres i alle kommunale spørgsmål vedrørende udvikling i Hjortshøj, fx planer for nye bebyggelser, veje og trafikforhold. Landsbyforum udgiver dette blad og er ansvarlig for Hjortshøjs hjemmeside: hjortshoj.dk. De arbejder ofte sammen med Landsbyliv.

Landsbyliv er en almennyttig forening, som har til formål at fremme skabelsen af gode rammer for livets sociale, kulturelle, økologiske og økonomiske udvikling i Hjortshøj. Den blev stiftet af Andelssamfundet, bl.a. for at styrke samarbejdet mellem alle beboere i Hjortshøj.

Hjortshøj er et godt sted at bo, hvis man har idéer eller har lyst til at være aktiv. Og har man ikke tid og overskud til det, kan man altid give et bidrag til Landsbyliv ved at melde sig ind - tjek Landsbyliv.dk.
God sommer!

Jesper Odde Madsen

Letbanen, borgmesteren og Rygtesprederne kom til Hjortshøj d. 12.maj. Foto: Henrik Dreyer

FIH_136.indd 3 13/05/2019 18.26

Så kom letbanen til Hjortshøj

Af Jesper Odde Madsen

Kl. 6:05 tog vi en slurk kaffe mere og spejdede mod Kankbølle. Hvor er den? Endelig kunne vi høre sangen i skinnerne – og bommene gik ned ved egen kraft!

Utroligt, men sandt! Første afgang med Letbanen skete tirsdag den 30. april kl 6:08 – med kun tre minutters forsinkelse. Det var dog intet imod alle de børnesygdomme, der viste sig de følgende dage – med forsinkelser, IT der ikke virkede, bomme der hverken ville op eller ned, osv. Når dette læses, er der forhåbentlig kommet større fodslaw mellem køreplanen og virkeligheden.

Men som man kan se på billederne var det en stor dag – efter at have været tog-løse i to år, otte måneder og fire dage. Så der var god grund til at møde op med flag, termokaffe og godt humør. Nogle vovede sig endda helt til Lystrup og hjem igen.

På Djursland venter de dog stadig på godkendelse af stationerne i Hessel og Thorsager, og først i slutningen af året kommer der krydsningsspor i Trustrup. Når Banedanmark er færdige med at sikre overkørslerne i oktober, kan Letbanen sætte farten op til hele 100 km/t, og det er hurtigere end det gamle tog, som kun kørte 80 km/t.

Sådan lyder i hvert fald planerne, men lad os nu se. Sporene skræmmer, som de siger i Banedanmark...

Foto: Poul Nyholm

26. august 2016 – 30. april 2019

Foto: Poul Nyholm

FIH_136.indd 4 13/05/2019 18.26

Østergårdshavens fremtid skal afvente helhedsplan

Af Lars Bødker Smitt

Byens varmeste emne er sat på pause og skal sandsynligvis afgøres i sammenhæng med andre sager, kom det frem på borgermøde og generalforsamling i Landsbyforum.

Da Århus Byråd i 2017 indbød til høringssvar angående det fremsatte forslag til Kommuneplan 2017, handlede cirka en fjerdedel af alle høringssvarene fra kommunens borgere om det foreslåede byggeri af rækkehuse i Østergårdshaven i Hjortshøj. Og de var negative.

En så massiv protest gav ikke just politikerne stor lyst til at sætte skovlen i jorden ved blodbøgens rod. Sagen blev stilfærdigt sat på pause gennem hele 2018, men på borgermødet og generalforsamlingen i Landsbyforum i april blev der afsløret nyt om sagen, nemlig at grundens anvendelse skal indgå i en helhedsplan, der også omfatter den såkaldte hjørnegrund på Gl. Kirkevej ned mod banen samt ønsket om en landsbrugsbygning i andelssamfundet.

Det flytter noget, når folk engagerer sig i en sag, påpegede rådmand for Børn og Unge, Thomas Medom. Foto: Lars Bødker Smitt

Risikoen er der stadig

Thomas Medom, rådmand for Børn og Unge, kunne oplyse, at der ikke er nyt om sagen, men at stilstanden ikke nødvendigvis kan tolkes i retning af, at rækkehus-forslaget er opgivet.

- Risikoen er der stadig, men kommunen har i det mindste lovet en involverende proces forinden, sagde rådmanden.

Kommunens afdeling for Teknik og Miljø har i et brev den 12. april bekræftet, at planlægningen for området efter beslutning i Byrådet skal ske på baggrund af en helhedsplanlægning og afholdelse af en workshop i fællesskab med Landsbyforum.

- Det er naturligvis en sag vi kommer til at arbejde meget med i den kommende tid, forudså Landsbyforums formand, Bjarne Bendtsen.

Trafikale forslag

På borgermødet blev opstillet en lang række forslag til trafikale forbedringer, bl.a. på Skødstrupvej, hvor trafikken er massiv og hurtig, samt den evigt problematiske Mejlbyvej, som også er præget af for høj hastighed og fare for ikke mindst cyklister.

Der kom også forslag om at etablere fodgængerfelt over Virupvej ved Løvgangen, bedre stisystemer ned til banen, samt etablering af en sti fra enden af Gl. Kirkevej ud langs banen til Sortemosevej, som ville overflødiggøre den farlige krydsning af banen ved Kankbøllevej.

Der arbejdes allerede med at få etableret en form for lys på Skolebroen, men ifølge Thomas Medom er det et af de dyrere projekter og dermed sværere at gennemføre.

Engagement betaler sig

Rådmanden uddelte ros til det arbejde, som bl.a. Landsbyforum udfører på en række områder, og han nævnte hastighedsdæmpningen af Mejlbyvej, slaget om Østergårdshaven og lys på Skolebroen som blot et par eksempler på, at lokalt engagement rent faktisk har effekt i forhold til byrådets politikere.

- Det betyder noget at modtage en masse mails om en sag. Underskiftindsamlinger og indlæg i de lokale aviser har også betydning. Der er mange måder at gøre det på, sagde Thomas Medom.

Opbakning fra relevante samarbejdspartnere og andre foreninger hører også til de faktorer, som kan være med til at afgøre om en sag får nej eller ja på rådhuset. Fornemmelsen af, at der ligger et stort og mangfoldigt engagement bag et forslag er vigtig.

- Men det er også vigtigt at give rum og mulighed for de sværere debatter om overordnede emner, eksempelvis om fremtidens byudvikling. Fortsat fortætning i byerne - er det noget vi ønsker? Og ønsker vi en fortsat udviklingstakt, som den vi har set i de seneste ti år? Det gør vi måske ikke...

FIH_136.indd 5 13/05/2019 18.26

SMEDEBAKKENS AUTO I/S

SMEDEBAKKEN 1
8530 HJORTSHØJ
TLF. 86 22 63 66

Tilsluttet Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark

SUNDHEDSHUS HJORTSHØJ

Stationsvej 14, Hjortshøj
www.sundhedshushjortshoj.dk

Akupunktur: 3011 7072 - Anne

Psykoterapi: 2615 7769 - Anke

Massage: 6015 1718 - Marie Louise

ReikiHealing/Terapi: 6130 5020 - Søren

PER JØRGENSEN

ANLÆGSGARTNER
BROLÆGGER

Nyanlæg
Vedligeholdelse
Brolægning
Beskæring
Træfældning
Snerydning

Kankbølle

Tlf.: 8622 7060
Mobil: 2126 0235

Trænger din bolig til en overhaling så ring til Helle og Lise og få en overmaling!

Medlem af
Danske Malermestre

MALERFIRMAET DGG-SERVICE

Gammelvej 1, Grøttrup
8530 Hjortshøj
helle@dgg-service.dk

Følg os på Facebook og www.dgg-service.dk

Gratis og uforpligtende tilbud - ring til Helle på mobil 21 26 05 18

Hjælp til alle computer problemer.

Mikael Hermansson
Hjortshøj
www.vfcomputing.dk
Telefon: 30 11 24 56
300 kr/time.
Vi aftaler en maks pris.
Også hjemme hos Dem.

HJORTSHØJ

TØMRER- OG SNEDKERFORRETNING

Frode Nielsens Efterf. ApS

Hundkærvej 3B - 8530 Hjortshøj
Tlf. 86 22 04 68 - Fax 86 22 95 92

byg garanti www.byggaranti.dk

hvidevare experten

århus HÅRDE HVIDEVARER

NØRREGADE 10-14 . 8000 ÅRHUS C

TLF. 86 19 89 11

FIH_136.indd 6 13/05/2019 18.26

HJORTSHØJ
FORSAMLINGSHUS

Smedebakken 8 · 8530 Hjortshøj

Tlf. 86 22 14 89

www.hjortshoejforsamlingshus.dk

- BANKO HVER TORSDAG
- UDLEJNING
- ARRANGEMENTER
- JULEMARKED

Dagli' Brugsen

Frisk, billig og lige i nærheden

Åben hver dag fra 7.30 - 20.00

Brugsen Hjortshøj, Hundkærvej 2, tlf. 86 22 08 22

Landsbyens Genbrugs

Åben: Ons., tor., fre. 15-18 og lørdag 11-14.

Butikken drives af frivillige i Landsbyliv i Hjorthøj. Overskuddet går til at støtte udvikling af et levende og aktivt Hjortshøj efter ønske fra de frivillige. Følg os på Facebook-siden: Landsbyens Genbrugs. Og vi kan altid bruge flere frivilige i vores hyggelige butik.

Fantastisk Fredag

Afholdes fra kl. 15 til 19.30. Datoer i foråret: 24. maj og 14. juni

Byens uformelle mødested fyldt med hygge, lækre kager og god mad.

Økologisk Onsdagscafé

Nyd kaffe og friskbagte boller fra Vimby bageri.

Onsdagscafé og Fantastisk Fredag afholdes i et samarbejde mellem Vimby og Landsbyliv i Hjortshøj.

Håndarbejdshuset

Åbent hver onsdag fra 14 til 17.

Få hjælp til at reparere og sy. For mulighed for at bruge huset og være med i håndarbejdsgruppen og i øvrigt bruge huset kontakt Elisabeth

Velkommen som frivillig

Har du lyst til at hjælpe og blive en del af et mangfoldigt og meningsfyldt arbejdsfællesskab, så kontakt Elisabeth Groot på: elisabeth@landsbyliv.dk

Landsbyliv i Hjortshøj

FIH_136.indd 7 13/05/2019 18.26

Hjortshøj i sommerfuglens perspektiv

Af Rasmus Ejrnæs, biolog og Hjortshøjborger

På opfordring bringes her en fri gendigtning af mit indlæg på Landsbyforums workshop om byens fremtidige udvikling.

Jeg er en almindelig blåfugl. Polyommatus icarus. Jeg er en hanblåfugl med himmelblå silkeskinnende vingeroverside og en blågrå undervinge kantet af sorte og orange øjepletter. Jeg har fløjet rundt og kigget mig lidt omkring i jeres by, Hjortshøj.

Men først må jeg lige præsentere mig selv og mine venner. Altså min mission i livet er jo at parre mig med en hun, som så lægger sine æg på planten almindelig kællingetand. Til nød på en rødkløver. Almindelig kællingetand deler vi blandt andet med seksplettet køllesværmer, en lidt doven, metalglinsende sommerfugl med store, lidt vulgære, larver.

Resten af tiden flyver jeg omkring og hygger mig på et tørt og varmt sted med masser af blomster – sådan et sted hvor planterne vokser vildt, humlebierne summer og græshopperne knitrer.

Hvis jeg kan se mit snit, griber jeg chancen for endnu en parring. Der er flere andre blåfugle i den nærmeste familie – isblåfugl lægger sine æg på musevikke, engblåfugl på rødkløver, rødplettet blåfugl på storkenæb, dværgblåfugl på rundbælg og skovblåfugl på tørst og vedbend.

Nåja, så glemte jeg blandt andre sortplettet blåfugl, men dem ser vi ikke så meget til. I 1960'erne fløj den endnu talrigt forskellige steder – bl.a. ved Thorsager – men i dag findes den kun på Høvblege på Møn. Den lægger æg på vilde timian, og de er gået hen og blevet sjældne i landskabet. Og så lever larven i symbiose med en rød stikmyre. Det er store levestedskrav at stille i en moderne verden.

Blåfugle i et ømt øjeblik.

Græs, græs og græs..

Jeg er langt fra så kræsen, men jeg må alligevel sige, at det var en hård tørn at flyve omkring i Hjortshøj. På hver en åben solbeskinnet plet, hvor jeg overvejede at lande, var der tæt, grønt græs. Er i overhovedet klar over hvor stor en del af overfladen af Hjortshøj, som er dækket af græsplæner?

En græsplæne er jo et tørt og lysåbent område, hvor der kunne vokse kællingetand, musevikke, rødkløver, rundbælg og storkenæb til os blåfugle – og lancet-vejbred og violer til pletvinger og perlemorssommerfugle. Og gode nektarplanter som blåhat, merian, slangehoved, djævelsbid og knopurter til de vilde bier.

Men det gør der ikke, for i stedet vokser der rajgræs, rapgræs og rød svingel. En grøn biologisk ørken. Er I klar over, hvor mange venner man kan få, hvis man skifter plænen ud med blomster?

Ja, I behøver jo ikke starte hjemme i jeres egen have, I kunne jo bare starte på nogle af de mange græsrabatter og små grønne områder, hvor der alligevel aldrig er nogen, som spiller bold eller tager på skovtur. De eneste, jeg så gøre noget på plænerne, var mennesker, som slog græs med deres støjende plæneklippere. Er I helt sikre på, at I synes det gode liv i Hjortshøj skal se sådan ud?

Lad skoven komme selv!

Jeg fløj til gengæld forbi mange haver med sommerfuglebuske. Det er jo hyggeligt med sådan en tankstation på vejen over alle græsplænerne, men forhåbentlig ved I godt, at ingen af os sommerfugle

FIH_136.indd 8 13/05/2019 18.26

kan leve af sommerfuglebuske? Vi kan suge nektar på dem, men vores larver skal have nogle helt andre foderplanter. Når de mangler, så forsvinder vi. Altså lige bortset fra engrandøje og græsrandøje – kan I gætte, hvad de lever på? Og kålsommerfuglene, dem kan I også gætte. Og nældens takvinge. De lever alle på almindelige planter, så de er almindelige.

Jeg har hørt i snakker om skovrejsning omkring Hjortshøj. Det er en god idé, men vil I ikke nok lade være med at plante træerne. Danmark er et skovland, og træer og buske kommer helt af sig selv, når I holder op med at pløje og slå græs.

Er I egentlig klar over, hvor mørke sådan nogle plantede skove er? Træerne står ret op og ned af hinanden, ranke som tinsoldater, og helt uden lystræets charme. Skovbunden er mørk og uden blomster, og der kommer hurtigt til at mangle blomstrende buske i skoven. Tjørn, slåen, mirabel, skovæble, kvalkved, benved, røn, tørst, rose, vedbend, gedeblad.

Vi sommerfugle elsker træer og buske, som står i solskin – grøn busksommerfugl, hvid admiral, gulhale, det hvide w, citronsommerfugl, iris. De fleste af de arter af sommerfugle, som er forsvundet fra Danmark de sidste 100 år var faktisk knyttet til lyse skove og skovlysninger med blomster: Herorandøje, perlemorrandøje, terningsommerfugl, poppelsommerfugl, egesommerfugl, slåensommerfugl, skovhvidvinge, enghvidvinge, mnemosyne.

Rødlig perlemorssommerfugl er forsvundet fra Jylland, men findes stadig fåtalligt på Sjælland. Hvordan kunne det gå så galt? Fordi I dyrker træerne så tæt i skovene, at der ikke er plads til sol og blomster. Og hvis I vil have rent grundvand, så er det mindst lige så godt at lade skoven komme af sig selv. Husk det!

Almindelig blåfugl i sit rette element – på kællingetand og rødkløver.

En oase af liv i et træ

Og for pokker, jeg havde nær glemt at jeg skulle hilse fra mine granfætre og kusiner, træbukkene, torbisterne og smælderne.

De kunne rigtig godt tænke sig, at I passer på de gamle træer i Hjortshøj. Husk på at sådan et træ er ret kedeligt mens det er ungt og sundt og livskraftigt. Men når det bliver gammelt og det begynder at skrante lidt, så bliver det til en oase af liv. Og hvis træet i øvrigt får lys og vand, så kan det sagtens være 100 år om at dø, og i den tid skal I pusle om det.

I må endelig ikke fælde de gamle, skrantende træer, for det er dem som giver liv til billerne, mosserne, laverne og svampene og de giver husly til ugler, flagermus og mejser samt mad til spætter og stære.

Byg dige af græstørv

Nu er der måske en opvakt Hjortshøjborger som har fattet en særlig kærlighed til blåfuglene og spørger oprigtigt om hjælp til at blive græsset kvit. Da vil jeg gerne komme med en lille advarsel: Al erfaring viser at det er lige så svært at skille sig af med græsplænerne, som det er at holde op med at ryge.

Plænegræsset fortæller os, at der er styr og kontrol på livet, og det kan være angstprovokerende at slippe et stykke jord løs med vildtvoksende blomster. Men hvis man hører til de modige, så gælder det om at skrælle græstørven af. Man kan nemlig ikke så blomsterfrø direkte i græsset – de vil ikke spire og vokse, man kunne lige vel skylle frøene ud i toilettet.

Græstørvene kan man til gengæld bygge et lille jorddige af – måske en halv meter højt. Sådan et dejligt tørt jorddige elsker humlebier og enlige bier at bygge rede i.

Så nogle blomster!

Og så kan man så nogle vilde blomster. I har fået mange af de gode planters navne, se om I kan skaffe frø hjem af dem. Hjemmehørende planter skal det selvfølgelig være. Planterne er flerårige og de kommer igen år efter år.

Man skal slå sin blomstereng om foråret og sent hen på efteråret og man skal fjerne det afslåede materiale. Brug det som grøngødning under frugttræer. Man må til gengæld endelig ikke gøde sin blomstereng. Tværtimod gælder det om at fjerne næringsstoffer, fordi blomsterrige overdrev og enge fra naturens hånd er næringsfattige. Og man skal lade være med at slå det i juni-juli-august-september. For det er jo i de måneder, vi sommerfugle skal leve på planterne. Jeg behøver vel ikke sige, at hvis man har en byggegrund med næringsfattigt ler, grus eller sand, så skal man endelig ikke lægge muldlaget tilbage oven på råjorden. Find et andet sted at lægge mulden, og så nogle blomster i stedet for græs. Det bliver en fest.

Og jeg tager vennerne med!

Rasmus Ejernæs. Foto: Poul Nyholm

FIH_136.indd 9 13/05/2019 18.26

DET SKER I HJORTSHØJ KIRKE

JUNI • JULI • AUGUST 2019

SOMMERKONCERT
KIRKENS KOR

Søndag 16. juni kl. 15.00
Hjortshøj Spirekor, Hjortshøj Pigekor og Junior EVE.
De to ældste kor synger 'Det første og det sidste'
- et korværk af Michael Bojesen.
Medvirkende: Martha Fyrstenborg, Lene Juul Langballe og Birgitte Næslund (dirigenter) og Ingeborg Thisted Højlund (pianist)

BØRNEGUDSTJENESTE

Tirsdag 27. august kl. 17.00
Kort gudstjeneste særligt tilrettelagt for børn eller unge, så der både er noget for øjne og ører. Bagefter er der mad i sognegården, 25 kr. for voksne og gratis for børn. Hjortshøj Spirekor medvirker.
Ingen tilmelding – mød bare op!
Se øvrige datoer på vores hjemmeside.

HJORTSHØJ SYNGER
SOMMERSTAFET 2019

Torsdag 20. juni kl. 18.00
I Hjortshøj er vi optaget af sang og musik og byen er rig på kor, sangere, instrumentalister, komponister og mindst én salmedigter. Som en del af **Sommerstafet 2019** i Aarhus Nordre Provsti inviterer vi til en aften med korsang, solosang, fællessang, musik og et par digte. Grillen er tændt fra kl. 18.00, og det første musikalske indslag begynder kl. 19.00.
Se det præcise program på kirkens hjemmeside.

SØNDAGSKONCERT
DEN DANSKE PSALMEBOG

Søndag 11. august kl. 15.00
I anledning af, at vi denne dag fejrer 450-året for udgivelsen af Hans Thomissøns *Den Danske Psalmebog* fra 1569, indeholder søndagskoncerten samme dag et program, hvor musik med rødder tilbage til Hans Thomissøns tid sættes sammen med nye salmer i et moderne tonesprog.
Medvirkende: Lisbeth Iversen (klaver), Mimi Barkmann (saxofon), Katrine Broch Møller (sopran) og Søren Kinch Hansen (orgel) m.fl.

SOMMERSKOLE
MED IDA OG EMIL PÅ OPDAGELSE

Mandag 1. juli – torsdag 4. juli
Hjortshøj Kirke og Egå Kirke arrangerer sommerskole for alle elever i 3.-5. klasse. Vi skal bl.a. snitte i træ, lave skarnsstreger, synge sammen med Ida og Emil fra Lønneberg, filte og lave egne stylter.

Tilmelding til Søren Christensen senest 22. juni
bogu@hjortshoejkirke.dk

Hjortshøj Kirke • Smedebakken 14 • 8530 Hjortshøj
Hjemmeside: www.hjortshoejkirke.dk • Facebook: **fb.me/hjortshoejkirke**

FIH_136.indd 10 13/05/2019 18.26

Kom Fanden til Hjortshøj?

Af Jesper Odde Madsen

Bladet, du sidder med, havde deadline 3 uger før forestillingen "Da Fanden kom til Hjortshøj" skulle have premiere. Derfor kan du først læse en teateranmeldelse, når næste nummer udkommer...

Her får du blot et indblik i noget af det kæmpe arbejde, der ligger forud for at sådan et projekt kan blive til virkelighed. Sten Nielsen har utrætteligt, skridt for skridt, realiseret den forestilling, der i måneder kun har eksisteret i hans fantasi, og masser af mennesker har engageret sig og har hjulpet med at skabe forestillingen:

Der er blevet syet, snedkereret og øvet musik, og skuespillere – børn og voksne – har brugt timer på at leve sig ind i rollerne som bønder, soldater, herremænd – og som fanden selv!

I skrivende stund kan vi bare glæde os til premieren!

Alle fotos: Poul Nyholm

FIH_136.indd 11 13/05/2019 18.26

Håndarbejdshuset i Hjortshøj - HIH

Nyt værksted for folk der kan lide at arbejde med deres hænder

Af Dorte Wahlberg m.fl.

I den nye tilbygning til Genbrugsen, Gl. Kirkevej 116 b, er der etableret et værksted for nørklerier og kreativitet – der hvor vi arbejder med hænderne

Det er stedet hvor du kan få afløb for din trang til nørklerier og hjemmegjorte sysler kreeret med de bare næver. Vi følger med tidens trend og tilbyder et værksted, hvor der bliver skønne aktiviteter, som du kan deltage i. Allerede nu har vi via Genbrugsen og frivillige donationer anskaffet os flere symaskiner, en strikkemaskine og to stk. kniplebrædt. Gruppen bag HIH har en bred vifte af kompetencer og kan tilbyde workshops i stoftryk, kreativ syning, strikning og hækling, redesign af Genbrugsens tøj og hjælp til lapning og forskønnelse af gamle klude. Vi forestiller os også at der kunne blive workshops i at lave knive, drager, musikinstrumenter og så videre. KORT SAGT: arbejde udført med hænderne!

Håndarbejdshuset i Hjortshøj er en del af Landsbyliv og VIMBY.

Brugerbetaling

Aktiviteterne kommer til at skulle basere sig på en vis indtjening i tråd med Høkeren, Fantastisk Fredag osv. Derfor bliver der brugerbetaling og materialeudgifter for at deltage i aktiviteterne. Vi modtager gerne gode stoffer, garner, broderiudstyr m.m. som donation og hvis du har en god symaskine eller andet håndarbejdsgrej du gerne vil af med, så tager vi også gerne imod det.

Barsler og Bedster

De første aktiviteter i Håndarbejdshuset kommer til at foregå hveranden fredag formiddag, hvor vi tilbyder åbent værksted med titlen: "Barsler og Bedster". Kvinder og mænd på barsel med lyst til at kreere håndarbejde er velkomne til at komme med deres babyer. I det samme tidsrum håber vi på, at nogle "Bedster" (M/K) har lyst til at komme og gøre det samme. Vores tanke er, at de to målgrupper kan berige hinanden både med samvær, glæde ved babyer og kreative nørklerier.

Dorte Wahlberg vil være til stede, kontakt hende hvis du er interesseret i at deltage i dette forløb i værkstedet, som kører hver anden fredag kl. 12-14.30: Dortewahlberg@hotmail.com eller telefon 4019 9074 eller tjek Landsbylivs hjemmeside.

Hvis I ellers er interesserede i at være med i og omkring Håndsarbejdshuset, så kontakt os gerne.

Med venlig hilsen
Elisabeth Groot, Inger Marie Just og Dorte Wahlberg

FIH_136.indd 12 13/05/2019 18.26

Vimby Høkeren

Kaffe på kvisten!

Nu kan du nyde en kop kaffe eller te sammen med nybagte boller eller et lækkert stykke kage i din lokale bagerbutik.
Vimby har udvidet Høkeren og fået indrettet Kvisten, så du har mulighed for at sætte dig ned og i ro og mag og nyde kaffe, brød og udsigt.
Der er adgang til Kvisten i Høkerens åbningstider.

Tre mænd stod klar, da vi indviede de nye lokaler. Rådmand Kristian Würtz, og Peter og Anders fra Bogruppe 6 i AiH.
Foto: Poul Nyholm.

I Høkeren finder du også: Friskbagt rugbrød, stenovnshvedebrød og forskellige kager bagt af beboerne fra botilbuddet sammen med frivillige og vores gode bager.
Stort udvalg af kolonialvarer, chokolader, vin, øl, hurtigretter, kød fra eget kvæg, is fra De 4 Istider, pizzaer fra Chez Michel og meget mere.
I Æggedøgneren kan du købe skønne græsæg.
Bestilling af brød, kager og specialiteter sendes til: bageri@vimby.dk

Petersborg kan lejes til kursus, fest eller andet hyggeligt.
Kontakt petersborg116@gmail.com for ledighed.

Tilmeld dig vores nyhedsmail med Høkertilbud og Vimbynyt:
mette@vimby.dk

Ferielukket i uge 28-31. Sidste åbningsdag er lørdag den 6. juli.
Vi er klar igen onsdag den 7. august.

Åben:

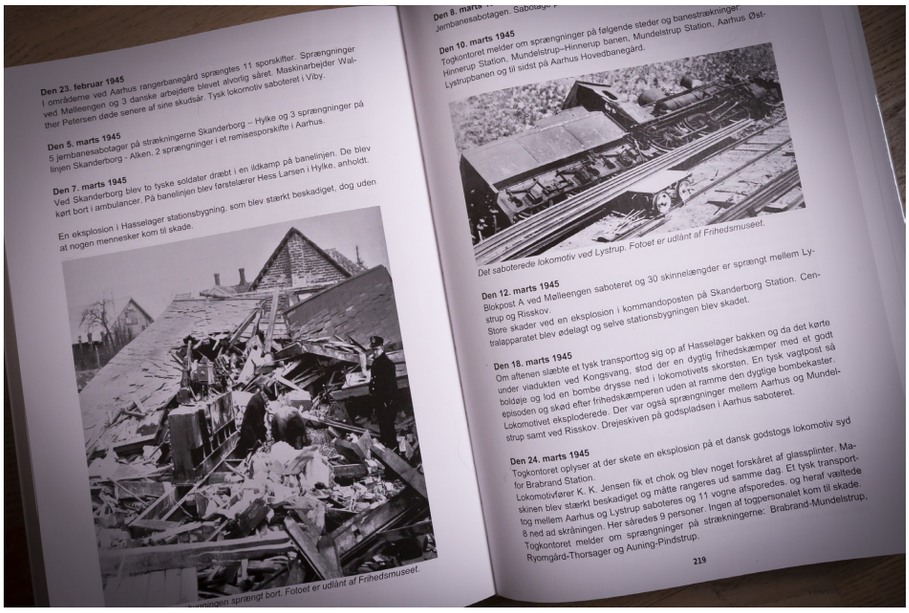
Onsdag:	14:00 - 18:00
Torsdag:	14:00 - 18:00
Fredag:	14:00 - 18:00
Lørdag:	09:30 - 14:00

Vimby Høkeren og økologisk bageri, Gl. kirkevej 116A, 8530 Hjortshøj, tlf: 28497245

FIH_136.indd 13 13/05/2019 18.26

Østjylland mod tyskerne

Våben landede på marken i nattens mulm og mørke, jernbaneskinnerne blev sprængt, nogle flygtede til Sverige, andre havnede i kløerne på Gestapo

Den 23. februar 1945
I områderne ved Aarhus rangerbanegård sprængtes 11 sporskifter. Sprængninger ved Malleengen og 3 danske arbejdere blevet alvorlig såret. Maskinarbejder Walther Petersen døde senere af sine skudsår. Tysk lokomotiv saboteret i Viby.

Den 5. marts 1945
5 jernbanesabotager på strækningerne Skanderborg – Hylke og 3 sprængninger på linjen Skanderborg - Alken. 2 sprængninger i et remisesporskifte i Aarhus.

Den 7. marts 1945
Ved Skanderborg blev to tyske soldater dræbt i en ildkamp på banelinjen. De blev kørt bort i ambulancer. På banelinjen blev førstelærer Hess Larsen i Hylke, anholdt.

En eksplosion i Hasselager stationsbygning, som blev stærkt beskadiget, dog uden at nogen mennesker kom til skade.

Den 10. marts 1945
Togkontoret melder om sprængninger på følgende steder og banestrækninger: Hinnerup Station, Mundelstrup Station, Aarhus Østbanegård og til sidst på Aarhus Hovedbanegård.

Det saboterede lokomotiv ved Lystrup. Fotoet er udlånt af Frihedsmuseet.

Den 12. marts 1945
Blokpost A ved Malleengen saboteret og 30 skinnelængder er sprængt mellem Lystrup og Risskov.
Store skader ved en eksplosion i kommandoposten på Skanderborg Station. Centraløparatet blev ødelagt og selve stationsbygningen blev skadet.

Den 18. marts 1945
Om aftenen slæbte et tysk transporttog sig op af Hasselager bakken og da det kørte under viadukten ved Kongsvang, stod der en dygtig frihedskæmper med et godt boldøje og lod en bombe drysse ned i lokomotivets skorsten. En tysk vagtpost så episoden og skød efter frihedskæmperen uden at ramme den dygtige bombekaster. Lokomotivet eksploderede. Der var også sprængninger mellem Aarhus og Mundelstrup samt ved Risskov. Drejeskiven på godspladsen i Aarhus saboteret.

Den 24. marts 1945
Togkontoret oplyser at der skete en eksplosion på et dansk godstogs lokomotiv syd for Brabrand Station.
Lokomotivfører K. K. Jensen fik et chok og blev noget forskåret af glassplinter. Maskinen blev stærkt beskadiget og måtte rangeres ud samme dag. Et tysk transporttog mellem Aarhus og Lystrup saboteres og 11 vogne afsporedes. og heraf væltede 8 ned ad skråningen. Her såredes 9 personer. Ingen af togpersonalet kom til skade.
Togkontoret melder om sprængninger på strækningerne: Brabrand-Mundelstrup, Ryomgård-Thorsager og Auning-Pindstrup.

219

sprængt bort. Fotoet er udlånt af Frihedsmuseet.

Foto: Poul Nyholm

Af Jesper Odde Madsen

Heller ikke for 70 år siden var det uproblematisk at tage toget til Grenaa. Et enkelt citat:

”23. april 1945: Sprængninger på strækningerne Lystrup til Grenaavej. 28. april 1945: Sprængninger mellem Lystrup og Hjortshøj”.

Der skete meget i det østjyske dengang, som de fleste af os ikke anede noget om. Meget af det er nu samlet i en bog på 700 sider, ”Østjylland under besættelsen”, som udkom i november 2018.

Bogen er resultatet af et ihærdigt og langvarigt arbejde, og den er skrevet af Pernille Pedersen fra Hjortshøj.

- Det startede med, at jeg i 2011 ville skrive en lille bog på 30 sider om min families deltagelse i modstandsbevægelsen i Vendsyssel. Jeg havde fået små bidder fra morfar og mormor om deres færden under krigen, men det var meget lidt de to kære vendelboer havde fortalt, siger Pernille.

- Da jeg gik i gang, kunne jeg hurtigt mærke, at skriveriet fangede min interesse dybt, jeg øgede de planlagte 30 sider til 250, og det kom til at handle om meget mere end min familie. Gennem 7-8 år fik jeg skrevet og samlet informationer 10-12 timer om dagen, syv dage om ugen, og i 2017 udkom så ”Vendsyssel under besættelsen”.

Et intenst detektivarbejde

- Sideløbende med at jeg skrev bogen om Vendsyssel, gik jeg i gang med ”Østjylland under besættelsen”. Jeg blander lidt af det tidligere skrevne sammen med de nyfundne arkivalier. Det hele er et intenst detektivarbejde og et gigantisk puslespil, hvor jeg udmærket ved, at der mangler nogle brikker som jeg aldrig finder, siger Pernille.

I Pernilles bøger fokuseres der en del på nedkastningerne og våbenmodtagegrupperne. De mange sabotager er lagt i kronologisk orden, men bøgerne handler også om andet end modstandsarbejde, og der er historier om hverdagens hændelser under krigen.

Bøgerne fortæller også om de illegale skrifter og aviser, ledelsen i den jyske modstandsbevægelse, SOE, flugtruterne i Sverige, samt Gestapos nådesløse klapjagt på modstandsfolk og civilbefolkning. Der er flere kapitler om de arresterede og faldne modstandsfolk, Frøslevlejren, de tyske Kz-lejre, mm.

Hvidsten-gruppen hjalp til

Pernille er uddannet kok i 70’erne, i dag er hun 64 år og førtidspensionist. Ikke desto mindre har hun skrevet tilsammen flere tusind sider om besættelsen og har da også været inviteret til at komme og tale om sin store interesse. Men hun holder sig for sig selv. På grund af en barsk opvækst lider hun af en social fobi, der gør at hun hverken modtager besøg, kører bil eller bruger kollektiv transport.

Men tilbage til Østjylland 1940-45:

”10. august 1943, Hornslet-gruppens nye modtageplads ved Langsø: To af de erfarne folk fra Hvidsten-gruppen, Niels Fiil og Andreas Stenz, havde cyklet fra Hvidsten for at hjælpe til. Lederen af aktionen var Ole Geisler, og han havde opstillet et radiofyr på pladsen, en såkaldt S-phone. Den skulle startes ca. en time før maskinens ankomst til pladsen, og antenne skulle orienteres mod vest, hvorved ma-

Pernilles bøger har hver sin hjemmeside:

”Østjylland under besættelsen”, udgivet november 2018: www.ostjyllanddjurslandkrigen.dk

”Vendsyssel under besættelsen”, udgivet august 2017: www.vendsysselunderbesaettelsen.dk

Den 3. bog ”Nordjylland under besættelsen” har planlagt udgivelse i julen 2019. Dens hjemmeside er under opbygning: www.nordjyllandunderbesaettelsen.dk

FIH_136.indd 14 13/05/2019 18.26

skinen allerede ved indflyvningen over vestkysten kunne tage direkte kurs mod pladsen. Man kunne også via S-phone tale direkte med besætningen, men det fik sjældent nogen praktisk betydning, fordi alle de første indflyvninger blev foretaget af polske flyvere, og de talte kun polsk".

En lille dreng får lov at slutte artiklen med at fortælle om dengang hans far, der var i militæret, fulgte ham i skole med et tornyster (rygsæk), der den dag pludselig var blevet meget tungere. De skulle lige ind hos grønthandleren på vejen, og faren forsvandt ind i baglokalet sammen med grønthandleren.

"Grønthandleren gav mig først venligt et æble til at fordrive tiden med, og da de kom tilbage, fik jeg tornysteret på igen. Det var blevet noget lettere, far havde øjensynligt givet grønthandleren 'det tunge', så resten af vejen pjankede vi og løb lidt om kap". Drengen fik aldrig at vide, hvad han havde båret rundt på. Han hedder Kjeld Hillingsø og er i dag pensioneret generalløjtnant. Han fik i øvrigt en datter, der hedder Ellen.

Her ses forfatteren med sin hund. Foto: Poul Nyholm

Foto: Poul Nyholm

Byens grønne festival

Af Jesper Odde Madsen

I år havde Virupskolens festival fokus på oplysning i stedet for indsamling. Den 23. maj gjaldt det oplysning om miljø, genbrug og bæredygtighed.

Alle årgange optrådte med musik, de havde øvet sig på i ugen op til festivalen. Virup Festival er en årligt tilbagevendende festival arrangeret af elever på Virupskolen, og målet er at samle ind til diverse gode formål.

Fie Fløe og Lauge Skovsted har været talspersoner for "Byens Grønne Fest" 2019. De går på 9. årgang, og havde som deres valgfag arbejdet med forberedelserne til festivalen hver onsdag i et halvt år.

Fie Fløe og Lauge Skovsted. Foto: Poul Nyholm

Salonen skifter adresse
pr. 1. august 2019 til
Gammel Landevej 95
8380 Trige

Jeg glæder mig til at se dig
i mine nye omgivelser.

God sommer!
Birgitte Solhøj

Frisør
Solhøj

t: 5094 5215 • frisorbirgittesolhoj.dk

FIH_136.indd 15 13/05/2019 18.26

Det sker i Hjortshøj

Sankthansbål i byparken

Kom til sankthansbål - om vejrguderne vil - 23. juni i byparken ved gadekæret på Virupvej/Hjortshøj Møllevej. Evt. fællesspisning af medbragt mad fra kl. 18.00, hvis vejret er til det. Bål og tale fra 19.00. Se hjortshoj.dk, når tiden nærmer sig.

Venlig hilsen
Landsbyliv

ARRANGEMENTER I HJORTSHØJ

Hvis du vil have noget med i Det sker i Hjortshøj i næste nummer af Folk i Hjortshøj, så send en kort tekst til:

8530lasu@gmail.com
Skriv "FIH" i emnefeltet

Få din annonce med i det næste nummer af

FOLK I HJORTSHØJ

En annonce som denne koster kun kr. 280,00

...og du fik jo øje på den

Da Fanden kom til Hjortshøj. Foto: Poul Nyholm

AARHUS BORGERTIP

Kan hentes gratis i App Store og Google Play

Borgertip gør det nemt og enkelt at indberette skader og andre forhold på kommunens vej- og parkarealer, som bør udbedres.

Til indberetningen kan du skrive en kommentar, og tage et billede med din smartphone.

Herefter vises din position på et kort og du har mulighed for at flytte et sigtekorn til præcis det sted hvor du har observeret skaden. Derefter sendes hele din indberetning til kommunen som herefter vil undersøge skaden.

PODER af Mikkel Stubbe Teglbjærg

